

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BAĞIL DEĞERLENDİRME SİSTEMİ UYGULAMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. (1) Yönerge'nin amacı, ders başarı notunun saptanmasında bağıl değerlendirme sisteminin uygulanması ile ilgili esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. (1) Yönerge, ders başarı notunun tespitinde bağıl değerlendirme sistemini uygulayan tüm fakülte, konservatuvar, yüksekokul ve meslek yüksekokullarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3. (1) 30 Ekim 2013 tarih ve 28806 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İnönü Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4 (1) Bu yönergede geçen;

- a) Üniversite: İnönü Üniversitesini,
  - b) Birim: İnönü Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul, konservatuvar ve meslek yüksekokulunu,
  - c) Senato: İnönü Üniversitesi Senatosunu,
  - ç) BDS: Bağıl Değerlendirme Sistemini,
  - d) HBN: Ham Başarı Notunu,
  - e) HBAL: Ham Başarı Alt Limitini,
  - f) YSSL: Yarıyıl Sonu Sınav Limitini,
  - g) BDKL: Bağıl Değerlendirmeye Katma Limitini,
  - ğ) Program: Diploma Programını
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Değerlendirme Sisteminin Belirlenmesi

Değerlendirme Sisteminin Belirlenmesi

MADDE 5- (1) Üniversite bünyesindeki birimlerde, Tıp ve Diş Hekimliği Fakülteleri hariç, ölçme ve değerlendirme, Bağıl Değerlendirme Sistemine (BDS) göre yapılır.

Bağıl Değerlendirme Sistemi

MADDE 6- (1) Bağıl Değerlendirme Sistemi (BDS), öğrencinin başarısının, içinde bulunduğu gruptaki diğer öğrencilerin başarı düzeyleri ile bağıntılı bir şekilde istatistiksel bir temele dayalı olarak belirlenmesi prensibine dayanır.

Notların hesaplanması ve arşivlenmesi

MADDE 7- (1) İnönü Üniversitesinin tüm birimlerinde notların hesaplanmasına ilişkin işlemler öğrenci otomasyon programıyla yapılır. Otomasyon programına işlenen notlara ilişkin tüm verilerin güvenli şekilde yedeklenerek arşivlenmesinden Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ile Bilgi İşlem Daire Başkanlığı sorumludur.

Öğretim elemanlarının sorumluluğu

MADDE 8- (1) Dersin sorumlu öğretim elemanı, öğrencilerinin devam durumu ve notlarının akademik takvimde belirlenen süreler içinde üniversite otomasyon sistemine girilmesinden, ilânından, gerekli düzeltmelerin yapılmasından ve not çıktılarının ilgili bölüm/program başkanlığına tesliminden sorumludur.

Devamsız öğrencilerin durumu

MADDE 9- (1) Devamsız öğrenciler, yarıyıl/yıl sonu sınavlarına giremezler ve DZ harf notu olarak başarısız sayılırlar.

YSSL: Yarıyıl sonu sınav limiti

MADDE 10- (1) Bağlı Değerlendirme Sisteminde yarıyıl/yıl içi etkinlik notlarına bakılmaksızın öğrencilerin bir dersten koşullu veya doğrudan geçebilmeleri için yarıyıl sonu sınavından 100 üzerinden, iki yıllık meslek yüksekokulları için 40-50, fakülte, konservatuvar ve yüksekokullar için 45-55 puandır. Yarıyıl sonu sınavlarına girmeyen öğrenciler FF harf notu olarak başarısız sayılır.

Dönem Sonu Ham Başarı Notunun Hesaplanması

MADDE 11- (1) HBN, öğrencilerin yarıyıl/yıl içi etkinlikleri ve yarıyıl sonu sınavlarının ağırlıklı aritmetik ortalamasıdır. Ham başarı notu, ara sınav not ortalamasının %40'ı ile yarıyıl sonu sınav notunun %60'ı toplanarak bulunur.

Ham Başarı Alt Limiti

MADDE 12- (1) Ham başarı alt limiti (HBAL), öğrencinin 100 tam puan üzerinden alması gereken başarı notunun baraj değeridir. Bu not, iki yıllık meslek yüksekokulları için 30-40, diğer fakülte, konservatuvar ve yüksekokullar için 40-50 puandır.

Bağlı Değerlendirmeye Katma Limiti

MADDE 13- (1) Bağlı değerlendirmeye katma limiti (BDKL), öğrencinin bağlı değerlendirme hesaplamalarına katılabilmesi için 100 tam puan üzerinden alması gereken en düşük ham başarı notudur. Bu not, iki yıllık meslek yüksekokulları için 15-20, fakülte, konservatuvar ve yüksekokullar için 15-25 puandır. BDKL altında kalan öğrenci oranının sınıfın %30'unu geçmesi durumunda, ilgili birimin yönetim kurulu kararı ile dersin öğretim elemanından sınav sonuçlarını tekrar değerlendirmesi istenir.

Alt Limitlerin Belirlenmesi

MADDE 14- Üniversitemize bağlı birimlerde uygulanacak YSSL, HBAL ve BDKL alt limitler, Üniversitemiz Senatosunca yukarıda belirtilen kriterlere göre belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bağlı Değerlendirme Sistemi

Değerlendirme Yöntemi

MADDE 15- (1) Bağlı değerlendirme sistemi, bir öğrencinin başarısını mutlak standartlara göre değil, öğrencinin ait olduğu grubun genel başarısına göre ölçmeyi hedefleyen istatistik temelli bir yöntemdir. Bu sistemde bir notun, grubun genel HBN ortalamasından pozitif yönde uzaklaşması başarının artması, tersi yönde uzaklaşması ise başarının azalması olarak yorumlanır. Bağlı sistemin uygulanma esasları aşağıdaki maddede verilmiştir.

Harf Notlarının Hesaplanması

MADDE 16 – (1) HBN belirlenen limitlerin altında kalan ve/veya yarıyıl sonu sınavına girme hakkı olduğu hâlde girmeyen ya da devamsızlık sebebi ile giremeyen öğrencilerin notları Bağlı Değerlendirme Sistemindeki hesaplama dâhil edilmez. Bu öğrenciler doğrudan FF, devamsız öğrenciler DZ harf notu olarak kalırlar.

(2) HBN'u 100 olan öğrenciler Bağlı Değerlendirme Sistemine dâhil edilmezler ve doğrudan AA alırlar.

(3) Bağlı değerlendirme sisteminde HBN değerlerinin harf notlarına çevrilmesinde değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBN değerlerinin aritmetik ortalaması (μ) ve standart sapması (σ) esas alınır. Bu değerlerin hesaplanmasında ise X_i , bağlı değerlendirmeye dâhil edilen bir

öğrencinin HBN' nu ve N , bağıl değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını göstermek üzere aşağıdaki formüller kullanılır:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N} \quad \sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

(4) Bağıl değerlendirme sisteminde öncelikle bağıl değerlendirmeye katılan öğrenci sayısı (N) ve standart sapma (σ) değerine bakılır. $N < 11$ veya $\sigma < 5$ olması durumunda Tablo 1'deki sabit aralıklar kullanılır. $N \geq 11$ ve $\sigma \geq 5$ ise Tablo 2'de yer alan ortalama ve standart sapmaya bağlı değişken aralıklar kullanılır.

(5) AA harf notu alt sınırının 100'ü aştığı durumda Tablo 1'deki sabit aralıklar kullanılır.

Tablo 1-Sabit Aralıklar

Harf Notu	Sabit Aralıklar	Uygulanacak Birimler
AA	90 - 100	Tüm Birimler için
BA	82 - 89	Tüm Birimler için
BB	75 - 81	Tüm Birimler için
CB	68 - 74	Tüm Birimler için
CC	60 - 67	Tüm Birimler için
DC	50 - 59	Tüm Birimler için
DD	45 - 49	Lisans Programlar için
DD	40 - 49	Ön Lisans Programları için
FF	44 - 0	Lisans Programlar için
FF	39 - 0	Ön Lisans Programları için

Tablo 2 – Değişken aralıklar*

Harf Notu	Çok Düşük: $\mu=49$	Düşük: $50 \leq \mu \leq 59$	Ortanın Altı: $60 \leq \mu \leq 67$
AA	$[\mu + 1,881*\sigma, 100)$	$[\mu + 1,645*\sigma, 100)$	$[\mu + 1,476*\sigma, 100)$
BA	$[\mu + 1,405*\sigma, \mu + 1,881*\sigma)$	$[\mu + 1,175*\sigma, \mu + 1,645*\sigma)$	$[\mu + 0,994*\sigma, \mu + 1,476*\sigma)$
BB	$[\mu + 0,706*\sigma, \mu + 1,405*\sigma)$	$[\mu + 0,524*\sigma, \mu + 1,175*\sigma)$	$[\mu + 0,358*\sigma, \mu + 0,994*\sigma)$
CB	$[\mu + 0,332*\sigma, \mu + 0,706*\sigma)$	$[\mu + 0,126*\sigma, \mu + 0,524*\sigma)$	$[\mu - 0,075*\sigma, \mu + 0,358*\sigma)$
CC	$[\mu - 0,176*\sigma, \mu + 0,332*\sigma)$	$[\mu - 0,468*\sigma, \mu + 0,126*\sigma)$	$[\mu - 0,772*\sigma, \mu - 0,075*\sigma)$
DC	$[\mu - 0,643*\sigma, \mu - 0,176*\sigma)$	$[\mu - 0,878*\sigma, \mu - 0,468*\sigma)$	$[\mu - 1,126*\sigma, \mu - 0,772*\sigma)$
DD	$[\mu - 1,175*\sigma, \mu - 0,643*\sigma)$	$[\mu - 1,405*\sigma, \mu - 0,878*\sigma)$	$[\mu - 1,645*\sigma, \mu - 1,126*\sigma)$
FF	$[0, \mu - 1,175*\sigma)$	$[0, \mu - 1,405*\sigma)$	$[0, \mu - 1,645*\sigma)$
Harf Notu	Orta : $68 \leq \mu \leq 74$	Ortanın Üstü: $75 \leq \mu \leq 81$	Yüksek: $82 \leq \mu \leq 89$
AA	$[\mu + 1,227*\sigma, 100)$	$[\mu + 0,915*\sigma, 100)$	$[\mu + 0,583*\sigma, 100)$
BA	$[\mu + 0,739*\sigma, \mu + 1,227*\sigma)$	$[\mu + 0,385*\sigma, \mu + 0,915*\sigma)$	$[\mu + 0,100*\sigma, \mu + 0,583*\sigma)$
BB	$[\mu + 0,126*\sigma, \mu + 0,739*\sigma)$	$[\mu - 0,075*\sigma, \mu + 0,385*\sigma)$	$[\mu - 0,305*\sigma, \mu + 0,100*\sigma)$
CB	$[\mu - 0,358*\sigma, \mu + 0,126*\sigma)$	$[\mu - 0,524*\sigma, \mu - 0,075*\sigma)$	$[\mu - 0,739*\sigma, \mu - 0,305*\sigma)$
CC	$[\mu - 0,878*\sigma, \mu - 0,358*\sigma)$	$[\mu - 0,994*\sigma, \mu - 0,524*\sigma)$	$[\mu - 1,126*\sigma, \mu - 0,739*\sigma)$
DC	$[\mu - 1,227*\sigma, \mu - 0,878*\sigma)$	$[\mu - 1,341*\sigma, \mu - 0,994*\sigma)$	$[\mu - 1,476*\sigma, \mu - 1,126*\sigma)$
DD	$[\mu - 1,751*\sigma, \mu - 1,227*\sigma)$	$[\mu - 1,881*\sigma, \mu - 1,341*\sigma)$	$[\mu - 2,054*\sigma, \mu - 1,476*\sigma)$
FF	$[0, \mu - 1,751*\sigma)$	$[0, \mu - 1,881*\sigma)$	$[0, \mu - 2,054*\sigma)$

Harf Notu	Çok Yüksek: $\mu \geq 90$
AA	$[\mu + 0,440*\sigma, 100)$
BA	$[\mu - 0,100*\sigma, \mu + 0,440*\sigma)$
BB	$[\mu - 0,496*\sigma, \mu - 0,100*\sigma)$
CB	$[\mu - 0,915*\sigma, \mu - 0,496*\sigma)$
CC	$[\mu - 1,282*\sigma, \mu - 0,915*\sigma)$
DC	$[\mu - 1,645*\sigma, \mu - 1,282*\sigma)$
DD	$[\mu - 2,326*\sigma, \mu - 1,645*\sigma)$
FF	$[0, \mu - 2,326*\sigma)$

*Çakışmaların olmaması için aralıkların "dâhil" anlamına gelen "[" notasyonu ile sol taraftan kapalı ve "hariç" anlamına gelen ")" notasyonu ile sağ taraftan açık olarak belirtilmiştir. Tabloda, N bağılı değerlendirilmeye katılan öğrenci sayısını, μ HBN değerlerinin ortalamasını, σ ise bu değerlerin standart sapmasını göstermektedir.

(6) Standart sapmaya ilişkin eşik değer "5"dir. Ancak bu eşik değer, ilgili birim yönetim kurulu kararıyla en fazla "10" değerine kadar yükseltilebilir. Bu suretle belirlenen eşik değer, öğretim yılı/yarıyılı başlangıcından önce Rektörlüğe bildirilir ve yeni değişiklik kararı bildirilmediği sürece son bildirilen eşik değer uygulanmaya devam edilir.

(7) Yarıyıl sonu sınavlarında, Tablo 2’de yer alan ortalama ve standart sapmaya bağlı değişken aralıklar kullanılarak yapılan hesaplamalar sonucunda elde edilen harf başarı notları, Tablo 1’de yer alan ve ham başarı notuna karşılık gelen not aralıklarının karşısındaki harf notuna eşit veya yüksek ise bu not harf başarı notu olarak işlenir.

(8) Yarıyıl sonu sınavlarında, Tablo 2’de yer alan ortalama ve standart sapmaya bağlı değişken aralıklar kullanılarak yapılan hesaplamalar sonucunda elde edilen harf başarı notları, Tablo 1’de yer alan ve ham başarı notuna karşılık gelen not aralıklarının karşısındaki harf notunun altında ise, Tablo 1’de yer alan sabit aralıkta, ham başarı notuna karşılık gelen harf başarı notu verilir.

(9) Bütünleme sınavlarında başarı değerlendirmesi, bu maddenin 7’nci ve 8’inci paragrafında yer alan yarıyıl sonu sınav değerlendirme aralıklarında yapılır. Bütünleme sınavı notları ayrıca değerlendirilmez.

Diğer Sınavların Değerlendirilmesi

MADDE 17- (1) Tek ders ve muafiyet sınavlarının değerlendirilmesinde, söz konusu sınavda alınan not, HBN kabul edilerek, Tablo 1’de yer alan 100 tam not sabit aralıkların karşısında yer alan harf notu aralıkları kullanılır.

(2) İnönü Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin “Ders Muafiyeti” başlıklı 32. Maddesi kapsamında veya Meslek Yüksekokulları ve Açıköğretim Ön Lisans Programları Mezunlarının Lisans Öğrenimine Devamları Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında ders muafiyeti uygun bulunan öğrencilerin not dönüşümleri için Tablo 1’de yer alan 100 tam not sabit aralıkları karşısında yer alan harf notu aralıkları kullanılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlük

MADDE 18- (1) Bu esaslar, Senatoca kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- (1) Bu esasları İnönü Üniversitesi Rektörü yürütür.